

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

-

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Maakuntahallitus päättää antaa yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta 2024 seuraavan lausunnon:

Turvallisuusstrategia antaa selkeän kuvan suomalaisen kokonaisturvallisuuden toimintamallista, jonka vahvuutena on sen kattavuus eri yhteiskunnan sektoreilla sekä kansainvälisten velvoitteiden huomioiminen.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on hyvin tiivistetty strategian osaan 1 ja eri hallinnonalojen ja toimijoiden vastuita on kuvattu sen viidennessä luvussa. Koska kansainvälisen, valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen tason välillä tapahtuva tiedonvaihto, yhteisten tavoitteiden asettaminen ja sitoutuminen yhteistoimintaan luovat perustan kokonaisturvallisuudelle, on vastuujaon oltava aukoton. Sekä valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon tehtäviä hoitavilla viranomaisilla, hyvinvointialueilla ja kunnilla on keskeinen rooli yhteiskunnan toimintojen turvaamisessa.

Alueellisen varautumisen tehtävien toteuttamisen näkökulmasta kriittisiä ovat toimivat yhteistoiminnan alustat. Tällaiseksi mainitaan alueelliset varautumisen ja turvallisuuden yhteistoimintarakenteet, kuten valmiustoimikunnat ja maakuntien turvallisuusklusterit, jotka toimivat tiedon jakamisen välineinä ja yhteisen tilannekuvan luomisessa eri toimijoiden välillä. Lisäksi alueelliset varautumisen viranomaiset yhteensovittavat toimijoiden valmiussuunnitelmat.

Käytännössä maan sisällä on ollut vaihtelevia tapoja toteuttaa alueellista varautumisyhteistyötä. Varsinais-Suomessa turvallisuusfoorumin toiminta on käynnistynyt vasta keväällä 2024. Vapaaehtoisuuden pohjalta toimiva ja hyvinvointialueen koolle kutsuma foorumi on tarpeellinen lisä alueelliselle valmiustoimikunnalle, jossa kaikki Varsinais-Suomen 27 kuntaa eivät ole edustettuina. Niin ikään hyvinvointialueen ja kuntien välinen varautumis- ja valmiusyhteistyö on vasta muotoutumassa. Häiriötilanteissa väestön tavoittaminen ja palveluiden turvaaminen edellyttävät kuitenkin saumatonta viranomaisyhteistyötä kuntien kanssa.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että valtion aluehallintouudistuksessa erityistä huomiota kiinnitetään alueelliseen varautumisyhteistyöhön ja yhteistoimintaan alueellisten viranomaisten kanssa. Tavoite on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Lisäksi liitto huomauttaa, että vaikka etenkin huoltovarmuussuunnittelua tehdään yhteistyössä aluekehittämisestä ja koheesiopolitiikasta

vastaavien ministeriöiden sekä alue- ja paikallistason kanssa, ei maakunnan liittojen roolia ole turvallisuusstrategian luonnoksessa määritelty. Maakunnan liitot toimivat alueillaan aluekehittämisviranomaisina.

Turvallisuusstrategian osa 2 käsittelee hallinnonaloille määriteltyjä strategisia tehtäviä. Tehtäviä on kaikkiaan 56, joista lausunnossa kiinnitetään huomiota muutamaaan. Varsinais-Suomi on osa kasvavaa Etelä-Suomea, jonne on keskittynyt puolet Suomen väestöstä, palveluista ja työpaikoista. Väestöennusteiden mukaan vuonna 2040 Varsinais-Suomi on Uudenmaan ja Pirkanmaan ohella maakunta, joissa asukkaiden määrä tulee edelleen kasvamaan.

Toimintojen ja asutuksen voimakas keskittyminen edellyttää muun muassa Etelä-Suomen energian saatavuuden, ruokahuollon, väestön turvallisuuden ja alueen saavutettavuuden varmistamista. Itärajan tilanteen takia kansainvälisiä yhteyksiä on vahvistettava lännessä. Erityisesti satamien merkitys korostuu. Lähes kaikki Suomen ulkomaankaupasta kulkee Itämerellä Länsi- ja Etelä-Suomen satamien kautta. Turun ja Naantalin satamien täyden kapasiteetin hyödyntäminen ja alueen investoinnit edellyttävät satamiin johtavien liikenneväylien, maantie- ja raideyhteyksien kehittämistä. Varsinais-Suomen satamat ja satamiin johtavat yhteydet ovat tavaraliikenteen lisäksi tärkeitä sotilaalliselle liikkuvuudelle, joukkojen liikuttamiselle ja avunannolle. Mahdolliset muut reitit esimerkiksi pohjoisessa voivat olla parhaimmillaankin vain täydentäviä kuljetusreittejä.

Itämeren jännitteisyys on huomioitava maarajaturvallisuuden ohella nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Sisäministeriön on huolehdittava rajavartiolaitokselle riittävä meripelastuksen ja merirajavalvonnan resurssointi sekä viranomaisten ympärivuorokautinen tukeutuminen Turun lentokentällä.

Pääasiassa Suomen väestönkasvu tapahtuu maahanmuuton seurauksena. Kestävä maahanmuutto on edellytys työvoiman saatavuudelle, mutta samaan aikaan on varauduttava haasteisiin etenkin kasvavissa kaupungeissa. Kotoutuminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja maahanmuuttajien työllistyminen tulevat vaatimaan aluekehittämisen panostuksia tiheimmin asutuilla alueilla.

Energiahuolto, energiatuotannon omavaraisuus ja toimitusvarmuus ovat tärkeitä yhteiskunnan kriittisten toimintojen jatkuvuudelle, mikä on huomioitu strategialuonnoksessa. Energiategollisuus ry on ennustanut kotimaisen sähkönkulutuksen jopa kaksinkertaistuvan vuoteen 2030 ja kolminkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä nopean kasvun skenaariossaan. Energian saanti ja riittävät siirtoyhteydet on pystyttävä turvaamaan kaikissa tilanteissa.

Mäkynen Heli
Varsinais-Suomen liitto